

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Strasser dr. Józsa Ügyvédi Iroda (...., ügyintéző: dr. Strasser Tibor ügyvéd) által képviselt felperes neve (....) felperesnek, dr. Bosch Márta ügyvéd) által képviselt I.rendű alperes neve (....) I. rendű és II.rendű alperes neve (....) II. rendű alperesek ellen szerzői jogsértés megállapítása és jogkövetkezményeinek alkalmazása iránt indított perében a Budapest Környéki Törvényszék 2015. október 14. napján kelt, 11.P..../2015/16. számú ítélete ellen a felperes 17. sorszám alatti fellebbezése folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alpereseknek egyetemlegesen 10.000 (Tízezer) forint másodfokú perköltséget.

A felperes személyes költségmentessége folytán a le nem rótt 240.000 (Kétszáznegyvenezer) forint fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította és kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I.-II. rendű alperesnek 210.000 forint perköltséget, továbbá akként rendelkezett, hogy a le nem rótt illetéket az állam viseli.

Az ítélet tényállása szerint a S... Ü... Bt., mint megbízó és az I. rendű alperes, mint megbízott között 2001. július 26. napján írásban, megbízási szerződésnek nevezett megállapodás jött létre, amelyben a megbízó a megbízottat fényképfelvételek készítésével bízta meg akként, hogy a megbízó határozza meg a felvétel témáját, műszaki paramétereit, darabszámát és minőségi igényeit. A 2. pont szerint a megbízott köteles a fényképfelvételeket határidőig a megbízó részére átadni, mely átadásról a felek jegyzőkönyvet vesznek fel, ebben rögzítik az esetleges minőségi kifogásaikat és az egyéb, a teljesítéssel kapcsolatos észrevételeiket. A 3. pont szerint a megbízó a megjelölt feladatokért nettó 40% megbízási díjat tartozik fizetni, amely minden hónap 6. napjáig kerül kifizetésre. A szerződés teljesítése során az átadásról jegyzőkönyvek nem készültek. A tényleges gyakorlat az volt, hogy a megbízó a képek harmadik személynek történő eladásakor az eladási ár 40%-át fizette meg az I. rendű alperesnek, míg a 60% a megbízó bevétele volt. A 7. pont szövege szerint a megbízási jogviszony alapján átadott felvételek szerzői jogi tulajdonosa a megbízó, az átadott felvételek további felhasználása a megbízó döntési körébe tartozik, és megbízót az átadott felvételek vonatkozásában további díjfizetési kötelezettség nem terheli.

Az I. rendű alperes már a szerződéskötést megelőzően, 2001 februárjától dolgozott a megbízónak, majd 2002. március 25-én kelt nyilatkozatában a szerződést 2002. március 26. napjával felmondta. Az I. rendű alperes e szerződéses jogviszony alatt készített képeket elektronikus adatként magának

is megtartotta.

A S... Ü... Bt. 2007. augusztus 31-én elhatározta jogutód nélküli megszűnését, a végelszámolási eljárás 2007. szeptember 1. napján indult meg. A felperes, aki egyébként kültag volt, mint végelszámoló lett jogosult a társaság képviselőjére, a korábbi képviselőre jogosult beltag S... S... képviselői jogosultsága megszűnt. A végelszámolási eljárásban keletkezett zárójelentés szerint a társaság vagyonát 5.000 forint készpénz és a K... Á... S... Kft. cégben meglévő 500.000 forint névértékű üzletrész képezte. Ebből az 500.000 forint névértékű üzletrészt a felperes, az 5.000 forint értéket S... S... kapta. A végelszámolás 2007. december 20. napján befejeződött, a céget 2008. január 2-ai hatállyal törölték a cégnyilvántartásból. 2007. december 20-án keletkezett egy nyilatkozat megnevezésű okirat, amelyben a felperes abban állapodott meg a társaság kültagjával, hogy a megszűnést követően a megszűnt társaság esetlegesen fennmaradt jogaival és kötelezettségeivel ő rendelkezik, és jogosult arra is, hogy saját nevében az igényt peres úton érvényesítse.

Az I. rendű alperes megalapította a II. rendű alperes céget és a II. rendű alperes által üzemeltetett dfp.hu internetes oldalon az I. rendű alperes által készített képek értékesítését végzi, ezek között olyanokat is, amelyeket a szerződés hatálya alatt készített.

A felperes keresetében annak megállapítását kérte, hogy az alperesek azzal, hogy felkínálták, illetve jogosulatlanul felhasználták a felperesnél készített képeket jogsértést valósítottak meg. Kérte az alperesek eltiltását a jogsértéstől és 3.000.000 forint kártérítés és ennek 2011. június 18. napjától járó kamata egyetemleges megfizetésére kötelezését.

Az alperesek érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult.

Az elsőfokú bíróság a keresetet nem találta alaposnak. Határozatát a Ptk. 321. § (1) bekezdésére, 483. § (2) bekezdésére, valamint a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény (Szt.) 1. § (2) bekezdés i) pontjára és (3) bekezdésére alapította.

Megállapította, hogy a perbeli szerződés az I. rendű alperes felmondása folytán megszűnt, míg a szerződésben nem rendezték, hogy a szerződés hatálya alatt készített képek szerződés hatályának megszűnése utáni értékesítése esetén mi a követendő eljárás. Mivel azonban a szerződésben a képek I. rendű alperes általi értékesítését nem zárták ki, így az a későbbiekben lehetséges volt. A 7. pont csak akként értelmezhető, hogy amennyiben a megbízó az egyes képek utáni díjat - 40%-ot - megfizette, úgy azt követően a képekkel szabadon rendelkezhetett, bármennyiszer eladhatta azokat és további díj fizetésére nem volt köteles.

Az elsőfokú bíróság azonban arra a következtetésre jutott, hogy S... S... csatolt nyilatkozata nem alkalmas joghatás kiváltására, mert az átruházó képviselőjében olyan személy tette a nyilatkozatot, aki a társaság képviselőjére nem volt jogosult. A végelszámoló a felperes volt, tehát csak ő tudott volna saját maga, mint természetes személy javára rendelkezni. Emellett a nyilatkozat keletkezési időpontjának valósága is kétséges, hiszen a társaság zárójelentése szerint e szerződésből eredő vagyoni értékű jog nem volt, a jelen pert a felperes 2013-ban - 6 évvel később - indította meg, míg a nyilatkozat kifejezetten megjelöli a perindítás lehetőségét, azonban a felperes az ezt megelőző 6 évben nem érvényesített igényt. Mindezek kizárják a felperesi igényérvényesítés lehetőségét az elsőfokú bíróság álláspontja szerint.

Ugyanakkor a perbeli szerződés egy vállalkozási szolgáltatást tartalmazó megbízás, az I. rendű

alperes lényegében feldolgozásra - szerkesztésre - váró nyersanyagot készített nagyszámú sorozatokban, amelyek az egyéni, eredeti jelleget nélkülözik. A felperes maga adta elő, hogy az I. rendű alperes által készített nagyszámú képsorozatokból nem mindegyiket adta el, ebből következően az I. rendű alperes által készített képek munkával elérhető eredmény produktumai, azaz vállalkozási termékek - gyártmányok -, amelyek a szerzői jogi védelmet leghamarabb a harmadik személy általi megvételt követően, a szerkesztett, írott vagy elektronikus médiában való egyedi megjelenésükkel - nyerik el. Nem lehet tehát szerzői jogi védelem alatt állónak tekinteni az I. rendű alperes által készített képeket az elsőfokú bíróság álláspontja szerint, ebből pedig az következik, hogy az I. rendű alperes általi bárminemű értékesítés esetén nem keletkezhet semmilyen alapon díjfizetési kötelezettség a korábbi megbízó, illetve állított jogutódja irányában, sem pedig kárkötelmi jogalapot nem keletkeztet az alperesek általi értékesítés. A követelés jogalapjának hiányára tekintettel az elsőfokú bíróság az összecszerűség körében lehetséges informatikai szakértői bizonyítást mellőzte, és a keresetet annak jogalapja hiányában elutasította.

A határozattal szemben a felperes élt fellebbezéssel, amelyben elsődlegesen az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a kereset szerinti döntés meghozatalát, másodlagosan az ítélet hatályon kívül helyezését kérte.

Előadta, hogy a felperes a S... Ü... Bt. kültagja volt, a végelszámolásban a felperes, mint végelszámoló lett jogosult a társaság képviselőjére. A végelszámolási eljárásban keletkezett zárójelentésben a perbeli jogosultsággal kapcsolatosan rendelkezés nem történt, annak fennállta ellenére. A megállapodás szerint S... S... volt beltag a társaság fennmaradt jogaival kapcsolatban állapodott meg a társaság kültagjával akként, hogy a megszűnést követően azokkal a felperes rendelkezik, aki jogosult ezáltal arra is, hogy saját nevében az igényt peres úton érvényesítse. Amikor a felperes tudomására jutott, hogy a Bt-vel kötött megállapodást az alperesek megszegték és az adott időszak alatt született képeket értékesítik, akkor a felperes érvényesíthette jogait. Tévedett tehát az elsőfokú bíróság, amikor nem találta fennállónak a felperes perbeli legitimációját.

A beltag és a kültag között a végelszámolás megkezdését megelőzően többször született hasonló okirat, amelyeket a felperes a fellebbezéséhez F/1-F/3. sorszám alatt másolatban csatolt. Előadta, hogy e nyilatkozatok azért készültek, mert szakmai szempontból a Bt. tevékenységéhez a kültag értett, a szükséges kapcsolatrendszere is neki volt meg, így mindenben az ő eljárására volt szükség. Mindez alátámasztja azt is, hogy a végelszámolás során kettejük között létrejöhett az az okirat, amely megerősítette a már korábban rögzítetteket, nevezetesen, hogy a jogokkal a felperes rendelkezhet a Bt. megszűnését követően. Amikor a felperes észlelte a felhasználást, 2012 tavaszán jogi képviselő útján levélben kereste meg az I. rendű alperest, mint a Kft. ügyvezetőjét a helyzet rendezése érdekében. Egy éven keresztül több levélváltás történt eredménytelenül, ez okból került csak 2013-ban megindításra a peres eljárás a felek között.

A felperes fellebbezési álláspontja szerint a szerződés teljesítéseként elkészített képeket az elsőfokú bíróság tévesen nevezte feldolgozásra - szerkesztésre - váró nyersanyagnak, azok szerzői jogi védelmet élvező képek, amelyekre a Bt-nek volt kizárólagos jogosultsága, ugyanis a felvételek elkészültüktől kezdődően szerzői jogi védelem alatt állnak. Az, hogy ezen képekből értékesítés történt, bizonyításra került az elsőfokú eljárás során és az alperesi részről is elismert, a képek a mai napig fent vannak a II. rendű alperes kereskedő portálján értékesítésre. Tévedett tehát az elsőfokú bíróság akkor is, amikor a felperesi követelés jogalapját nem találta fennállónak.

Az alperesek fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult.

A fellebbezés nem alapos.

Az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást a szükséges mértékben lefolytatta, a tényállást lényegében

helyesen állapította meg és abból helytálló érdemi döntést hozott. Ítélete jogi indokait azonban a Fővárosi Ítéltábla nem osztotta, a fellebbezésben foglaltakra tekintettel azokhoz az alábbiakat fűzi.

Tévesen minősítette az elsőfokú bíróság a per tárgyát képező alkotásokat feldolgozásra váró nyersanyagnak, amelyek a szerzői jogi védelmet a harmadik személyek általi megvétélüket követően, a szerkesztett, írott vagy elektronikus médiában való egyedi megjelenésükkel nyerik el.

Az Szjt. 1. §-ának (1) bekezdése szerint a törvény védi az irodalmi, tudományos és művészeti alkotásokat.

A (2) bekezdés alapján szerzői jogi védelem alá tartozik - függetlenül attól, hogy e törvény megnevezi-e - az irodalom, a tudomány és a művészet minden alkotása. Ilyen alkotásnak minősül az i) pont szerint a fotóművészeti alkotás.

A (3) bekezdés értelmében a szerzői jogi védelem az alkotást a szerző szellemi tevékenységéből fakadó egyéni, eredeti jellege alapján illeti meg. A védelem nem függ mennyiségi, minőségi, esztétikai jellemzőktől vagy az alkotás színvonalára vonatkozó értékítélettől.

A (6) bekezdés akként rendelkezik, hogy az ötlet, elv, elgondolás, eljárás, működési módszer vagy matematikai művelet nem lehet tárgya a szerzői jogi védelemnek.

A szerzői jogi törvény szerint a fényképek esetében sincs szükség művészi minőségre, vagy színvonalra. A törvény nem tesz minőségi különbséget az alkotások között, a szerzői jogi védelem az alkotást a szerző szellemi tevékenységéből fakadó egyéni, eredeti jellege alapján illeti meg, ezen kívül más feltétele nincs. A Szerzői Jogi Szakértői Testület más ügyekben adott és nyilvánosságra hozott véleményeiben (24/2004, 19/2005, 10/07/1) kifejtetésre került, hogy az Szjt. 1. § (2) bekezdés i) pontjában szereplő „fotóművészeti” jelzőben a „művészeti” kifejezés nem jelent külön minőségi besorolást, a fényképek esetén nincs szükség valamilyen speciális művészi jellegre. Szerzői jogi védelmük egyetlen feltétele, hogy megfeleljenek az eredetiség fogalmának. Elegendő, hogy a produktumban az egyéni jelleg valamely minimuma megnyilvánuljon, azaz hogy az ne legyen teljesen meghatározva a körülmények vagy az alkalmazott eszközök által, legyen legalább minimális tere a különböző megoldások közötti emberi választásnak, továbbá, hogy ne egy meglévő alkotásnak szolgai másolásáról legyen szó. A hivatkozott vélemények ismertették a Szellemi Tulajdon Világszervezete (WIPO) és az UNESCO által készített dokumentumot is, amely felsorol számos elemet, amely alapjául szolgálhat egy fénykép egyéni, eredeti jellegének megállapításához (témaválasztás, fényképezés szögének meghatározása, a képkivágás módja stb.) és kifejtésre került benne, hogy ha az eredetiség megállapítható, akkor nincs alap annak kijelentésére, hogy valamely alacsonyabb szintű eredetiség még nem elegendő a szerzői jogi védelemhez. A dokumentum szerint csak azok a fényképek zárhatók ki a szerzői jogi védelemből, ahol nincs tere a személyes döntésnek és nincs lehetőség a kép kompozíciójának a befolyásolására.

Mindezek alapján helytállóan hivatkozott arra a felperes a fellebbezésében, hogy a szerződés teljesítéseként készített képeket tévesen minősítette az elsőfokú bíróság feldolgozásra váró nyersanyagnak, azok ugyanis a fentiek értelmében a szerzői jog által védett alkotások keletkezésüktől fogva. A felperes által az eljárásban felhozott tényezők - a fotózás szögének beállítása, képkompozíció létrejöttében való közreműködés - olyan, az Szjt. fent idézett 1.§-ának (6) bekezdése szerinti ötletnek tekinthetőek, amelyek nem állnak szerzői jogi védelem alatt.

A peres felek szerződése tehát szerzői jogi alkotás felhasználására vonatkozott, annyiban azonban osztható volt az elsőfokú bíróság ítélete, hogy erőteljes vállalkozási elemeket is tartalmazott.

A jogvita következtében a másodfokú bíróság értelmezte a szerződés 7. pontját, és arra a

következtetésre jutott, hogy abban az I. rendű alperes korlátlan és kizárólagos felhasználási jogot engedélyezett a S... Ü... Bt. számára. Nem értett egyet az elsőfokú bírósággal abban, hogy a vitatott szerződéses rendelkezés a fényképfelvételek tulajdonjogának átruházására irányult, amelynek következtében a díj egyszeri megfizetésével a fotókkal a továbbiakban az ügynökség korlátlanul rendelkezhetett, mivel az Szjt. a tulajdonjog átruházását kivételes, nevesített esetekben teszi csak lehetővé, mely esetek közé a fotóművészeti alkotások nem tartoznak.

A felhasználási szerződés felmondására továbbá az Szjt. 51. §-ának (1) bekezdése csak korlátozott lehetőséget biztosít, azonban az Szjt. rendelkezéseitől a felek közös megállapodással eltérhetnek. Az Ítéltábla mindezekre tekintettel az I. rendű alperes felmondását akként értelmezte, hogy az a kizárólagos felhasználási jog megvonására irányult, amelyre a szerzőnek bármikor lehetősége van. A felmondást az ügynökség elfogadta, ennek következtében az I. rendű alperes maga is felhasználhatta a fotókat a felmondást követően, azok esetleges későbbi értékesítésével tehát szerződésszegést nem valósított meg, az elsőfokú bíróság keresetet elutasító ítélete ezért ez okból helyes. Mindezekre tekintettel a végelszámolás kérdését érdemben vizsgálni már nem kellett.

A Fővárosi Ítéltábla ezért az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése szerint - az ismertetett eltérő indokok alapján - helybenhagyta.

Az eredménytelenül fellebbező felperest a Pp. 239. §-a alapján alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése értelmében kötelezte az alperesek oldalán felmerült, a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. §-ának (2), (5) és (6) bekezdése alapján mérlegeléssel, az elvégzett tevékenységgel arányban állóan megállapított ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltség megfizetésére.

A felperes személyes költségmentessége folytán le nem rótt fellebbezési illeték viselésére vonatkozó rendelkezés az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 74. §-ának (3) bekezdése alapján alkalmazandó 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 14. §-án alapul.

Budapest, 2016. június 28.

. Lesenyei Terézia s.k.
a tanács elnöke

Dr. Mózsik Tímea s.k.
előadó bíró

. Pullai Ágnes s.k.
bíró

A kiadmány hitelül: